

Scenariusz zajęć nr 91

Temat: Jak sum dodawał i odejmował– czytamy matematyczną poezję.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- czyta wiersz J. Brzechwy *Sum*-zgodnie z interpunkcją oraz z właściwą intonacją,
- wskazuje elementy matematyczne w wierszu i wyjaśnia je,
- ilustruje wybraną strofę wiersza techniką plastyczną- malowanie farbą zmieszaną z pastą,
- mnoży i dzieli w zakresie 100,
- dodaje i odejmuje w zakresie 100, rozwiązując zadania zawarte w bajce matematycznej,
- porównuje liczby w zakresie 1000, wykonując polecenia zawarte w bajce matematycznej.

Środki dydaktyczne:

- tekst wiersza Jana Brzechwy „Sum” dla każdego ucznia

Mieszkał w Wiśle sum wąsaty,

znakomity matematyk.

Krzyczał więc na całe skrzele:

"Do mnie młodzi przyjaciele!

W dni powszednie i w niedziele

na życzenie mnożę, dzielę,

odejmuję i dodaję

i pomyłek nie uznaję!"

Każdy mógł więc przyjść do suma

I zapytać: jaka suma?

A sum jeden w całej Wiśle

odpowiadał na to ściśle.

Znała suma cała rzeka,

więc raz przybył lin z daleka

i powiada: "Drogi panie,
ja dla pana mam zadanie,
jeśli pan tak liczyć umie,
niech pan powie panie sumie,
czy pan zdoła w swym pojęciu,
odjąć zero od dziesięciu"

Sum uśmiechnął się z przekąsem,
liczy, liczy coś pod wąsem,
wąs sumiasty, jak u suma,
a sum duma, duma, duma...

"To dopiero mam z tym biedę.
Może dziesięć? Może jeden?"
Upłynęły dwie godziny,
sum z wysiłku jest już siny.
Myśli, myśli: "To dopiero!
Od dziesięciu odjąć zero!

Żeby miał przynajmniej kredę!
Zaraz, zaraz ... Wiem już ... Jeden!
Nie! Nie jeden. Dziesięć chyba ...
Ach ten lin! Ta wstrętna ryba!"

A lin szydzi: "Panie sumie,
w sumie pan niewiele umie!"

Sum ze wstydu schnie i chudnie,
już mu liczyć coraz trudniej,
a tu minął wieczór cały,

wszystkie ryby się pospały,
i nastąpiło znów południe,
a sum chudnie, chudnie, chudnie
i nim dni minęło kilka,
stał się chudy niczym kilka.

Więc opuścił wody słodkie
i za żonę pojął szprotkę.

- zdjęcia ze źródeł ogólnodostępnych ryb: suma, lina, szprotki, karpia oraz podpisy z nazwami gatunków ryb. Na odwrocie każdego zdjęcia zapisane jest działanie do rozwiązania, natomiast na odwrocie podpisu wynik:

Sum: $23+17=40$

Lin: $19+45=64$

Szprotka: $23+20=43$

Karp: $56+7=63$,

- 5 małych kartek z fragmentem wiersza:

Mieszkał w Wiśle sum wąsaty,
znakomity matematyk.

Krzyczał więc na całe skrzele:

"Do mnie młodzi przyjaciele!

W dni powszednie i w niedziele

na życzenie mnożę, dzielę,

odejmuję i dodaję

i pomyłek nie uznaję!"

- 5 małych kartek z fragmentem wiersza:

Znała suma cała rzeka,

więc raz przybył lin z daleka

i powiada: "Drogi panie,

ja dla pana mam zadanie,
jeśli pan tak liczyć umie,
niech pan powie panie sumie,
czy pan zdoła w swym pojęciu,
odjąć zero od dziesięciu"

- 5 małych kartek z fragmentem wiersza:

Sum uśmiechnął się z przekazem,
liczy, liczy coś pod wąsem,
wąs sumiasty, jak u suma,
a sum duma, duma, duma...

- 5 małych kartek z fragmentu wiersza:

Sum ze wstydu schnie i chudnie,
już mu liczyć coraz trudniej,
a tu minął wieczór cały,
wszystkie ryby się pospały,
i nastało znów południe,
a sum chudnie, chudnie, chudnie
i nim dni minęło kilka,
stał się chudy niczym kilka.

- 5 małych kartek

Więc opuścił wody słodkie
i za żonę pojął szprotkę.

- kartka formatu A4 z bloku technicznego dla każdego ucznia,
- pędzle,
- biała pasta do zębów,
- farby plakatowe,
- woda do mycia pędzli,
- karta pracy 1,
- animacja 1,

Animacja przedstawia sumę, do którego przypląwa karp. Następnie karp zaczyna opowiadać, pojawia się chmurka jak w komiksach, która stopniowo wypełnia cały ekran komputera. Na ekranie pojawia się lecący bocian. Widzimy go z góry. Pod bocianem widzimy 4 stawy, a w każdym z nich po 5 ryb.

- animacja 2,

Animacja przedstawia sumę, do którego kolejno po jednej przypląwają szprotki (15)

- animacja 3,

Animacja przedstawia sumę, do którego przypląnęły dwie żaby i zaczęły pokazywać mu zdjęcia. Od jednej z żab odchodzi chmurka, jak w przypadku dialogu w komiksach i kolejno pojawiają się liczby: 1000, 100, 300, 500.

- grafika 1,

Grafika (kartka A4 w poziomie) przedstawia 4 zdjęcia, wyglądające jak zrobione polaroidem, każda fotografia posiada swój numer. Na pierwszym zdjęciu widnieje 10 kijanek, na drugim 5, na trzecim 8, a na czwartym 7.

- nagranie dźwiękowe,

Nagranie dźwiękowe przedstawia poprawnie przeczytany tekst wiersza Jana Brzechwy „Sum”.

- komputery/tablety,
- piłka.

Metody i techniki nauczania: praca z tekstem, zabawa ruchowa, ćwiczenia praktyczne, metoda czynnościowa, bajka matematyczna.

Formy:

- indywidualna,
- zespołowa,
- zbiorowa.

Przebieg zajęć:

Etap wstępny

Na tablicy powieszono są zdjęcia ryb wraz z podpisami, działaniami matematycznymi w stronę uczniów. Zadaniem dzieci jest obliczenie działań oraz dopasowanie do nich wyników. Następnie nauczyciel lub chętne dziecko odwraca kartki ilustracjami w stronę uczniów oraz zadaje pytania:

- Jak myślicie, która z ryb ma największy związek z matematyką?
- Dlaczego?
- Jak nazywa się wynik dodawania?

Etap realizacji

Zadanie 1

Nagranie dźwiękowe. Nauczyciel rozdaje uczniom kartki z tekstem wiersza Jana Brzechwy „Sum”. Podczas słuchania nagrania dźwiękowego dzieci wodzą wzrokiem po otrzymanym tekście.

Chętny uczeń czyta wiersz z zachowaniem intonacji i interpunkcji.

Nauczyciel:

- opowiedzcie własnymi słowami o czym jest mowa w wierszu,
- podkreślcie w wierszu elementy-matematyczne.

Po zakończeniu pracy uczniowie czytają zaznaczone fragmenty oraz wyjaśniają, dlaczego je podkreślili.

Zadanie 2

Praca plastyczna „Sum”. Uczniowie losują karteczki z fragmentem wiersza. Zadaniem dzieci jest zilustrowanie tekstu techniką malowania farbą zmieszaną z pastą, zgodnie z instrukcją:

1. Na paletę, talerzyk lub kapsel od farb wyciśnij trochę pasty do zębów.
2. Wymieszaj ją z farbami plakatowymi.
3. Powstałymi mieszankami namaluj ilustrację, nie dolewając wody.

4. Po wyschnięciu w celu utrwalenia spryskaj pracę lakierem do włosów.

Zadanie 3

Animacja 1. Nauczyciel zadaje pytania:

- Co przedstawia obejrzana animacja?
- O co karp mógł prosić suma?
- Ile jest stawów?
- Ile jest ryb w każdym stawie?
- Ile ryb jest we wszystkich stawach razem?

Karta pracy nr 1. Zadanie 1

Zadanie 4

Uczniowie oglądają animację 2. Nauczyciel pyta:

- Co przedstawia obejrzana animacja?
- O co szprotki mogły prosić karpia?
- Ile szrotek pojawiło się w animacji?

W razie potrzeby uczniowie mogą obejrzeć animację ponownie.

Karta pracy nr 1. Zadanie 2.

Zadanie 5

Uczniowie oglądają animację nr 3. Nauczyciel pyta:

- Co przedstawia animacja?
- O co mogły prosić żaby suma?
- Jaka największa liczba pojawiła się podczas animacji?
- Jaka najmniejsza liczba pojawiła się podczas animacji?

W razie potrzeby uczniowie mogą obejrzeć animację ponownie.

Grafika 1. Nauczyciel pyta:

- Co przedstawia grafika?
- Na którym zdjęciu jest najwięcej kijanek?

- Na którym zdjęciu jest najmniej kijanek?
- W jaki sposób musimy poukładać zdjęcia, aby były one ułożone od najmniejszej liczby kijanek do największej?

Karta pracy nr 1. Zadanie 3.

Zadanie 6

Zabawa ruchowa. Uczniowie stoją w kręgu. Jedna osoba, która jest „sumem matematykiem” stoi w środku, samodzielnie układa działanie na dodawanie w zakresie 100. Rzuca piłkę oburącz do wybranego kolegi, którego zadaniem jest obliczenie wyniku działania w pamięci i podanie go. Jeśli odpowiedź jest właściwa dzieci zamieniają się miejscami, jeśli nie „sum matematyk” pozostaje ten sam, układa nowe działanie i rzuca piłkę do kolejnej osoby.

Etap końcowy

Prezentacja prac plastycznych. Uczniowie spryskują swoje wyschnięte prace lakierem do włosów. Następnie dobierają się w pięcioosobowe grupy tak, aby w każdej z nich znalazła się osoba z innym fragmentem wiersza. Dzieci układają swoje ilustracje zgodnie z kolejnością występowania wydarzeń w utworze. Każda grupa samodzielnie omawia kolejne zwrotki wiersza prezentując swoje prace.

Dodatkowo

Uczeń zdolny: w zadaniu 3, 4 i 5 rozwiązuje zadania w karcie pracy 1a.

Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: w zadaniu w zadaniu 3, 4 i 5 rozwiązuje zadania w karcie pracy 1b.

